

DZĪVE MĀKSLAI

Alders R., Dzeguze L. Viena mūža par maz. R., 1979.

Grāmata iepazīstina lasītājus ar divu mūsu vecākās paaudzes tēlnieku — Līzes Dzeguzes un Rūdolfa Aldera dzīvi un daiļradi viņu pašu skatījumā. Grāmata sniedz interesantas ziņas par latviešu tēlniecības attīstības gaitu no trīsdesmitajiem gadiem līdz mūsdienām. Viss materiāls izkārtots divās daļās. Pirmā daļa — Rūdolfs Alders, otrā — Līze Dzeguze.

Abi mākslinieki savu atmiņu stāstījumu nobeidz ar pārdomām par laika ritumu, kurš daudzām iecerēm neļauj piepildīties, par saviem neizsapņotajiem sapņiem — darbu pie liela izmēra skulptūrām.

— Es pazīstu bēdas, skumjas, grūtus brīžus, neveiksmes, bet, kas ir garlaicība, — to tiešām nezinu. Kopš sevi atceros no agras bērnības, — man it nekad nav bijis garlaicīgi, jo darāmā vienmēr bijis vairāk, nekā esmu spējusi paveikt. Garā mūža vērojumi devuši atziņu, ka visvairāk garlaikojas tie, kuri pieraduši no sabiedrības tikai ņemt, kuri nav izveidojuši sevī personību. Bet personība veidojas darbā, atbildībā par padarīto, — grāmatas nobeigumā saka tēlniece Līze Dzeguze.

Mākslas grāmatas, kas iznāk sērijā «Tēls un krāsa» sagatavo, izmantojot PSRS mākslas muzeju materiālus. Šogad no šīs sērijas iznākusi grāmata **I. Aivazovskis, M., 1979.**, kas sniedz ziņas par ievērojamo krievu gleznotāju — marīnistu Ivanu Aivazovski.

Gandrīz visu mūžu mākslinieks nodzīvoja Feodosijā. Viņš nodibināja pirmo perifērijas gleznu galeriju Krievijā un novēlēja to savai dzimtajai pilsētai. Tagad šī gleznu galerija kļuvusi par savdabīgu marīnistiskās mākslas muzeju. Par savu darbu Aivazovskis sacīja:

— Mākslinieks, kas kopē dabu, kļūst par tās vergu, ar saistītām rokām un kājām. Cilvēks, kurš nav apveltīts ar atmiņu, kas nespēj saglabāt dzīvās dabas iespaidus, var būt teicams kopētājs, fotogrāfs, bet īsts mākslinieks — nekad. Dabas stihijas kustības ir otaī nenotveramas. Gleznot zibeni, vēja brāzmu, viļņa šlakstu nav iespējams. Gleznas sižets izveidojas manā atmiņā kā dzejoļa sižets dzejniekam.

Mākslas albumā ievietotas krāsainas Aivazovska gleznu reprodukcijas.

Раймон Эсколье. Матисс. Л., 1979.

Grāmatas autors ir pazīstams franču literāts un mākslas zinātnieks, pie tam daudzus gadus bijis personīgi pazīstams ar mākslinieku Anri Matisu. Brīvā formā, minot ļoti daudzus citus avotus, Raimons Eskolje izklāsta mākslinieka Matisa biogrāfiju un izseko viņa daiļrades procesam no pirmajiem soļiem mākslā līdz pat pēdējiem darbiem. Ipašu vērtību grāmatai piešķir tas, ka tajā ļoti daudz paša mākslinieka domu par mākslas problēmām, par dzīvi, par viņa laikabiedru daiļradi. Grāmatā ievietots plašs Matisa darbu reprodukciju klāsts.